Seat No.	

Total No. of Pages : 30

Pg. Re-Entrance Examination 2025-2026
M.A/M.Sc. Geography Entrance
Subject Code : 58720

Day and Date : Thursday, 10-07-2025 **Total Marks : 100**
Time : 01:00 pm to 02.30 pm

Instructions:

1) All questions are compulsory.
2) Each question carries 1 mark.
3) Answers should be marked in the given OMR answer sheet by darkening the appropriate option.
4) Follow the instructions given on OMR sheet.
5) Rough work shall be done on the sheet provided at the end of question paper.

1. In .... stage of demographic transition, both birth rate and death rate are at their lowest.

   a) Pre-transition Equilibrium   b) Post-transition Equilibrium

   c) Early Transition Stage   d) None of these

2. ....geometric shape is used on Google Earth to represent "playground".

   a) Point   b) Line

   c) Polygon   d) None of these

3. Normal faults are formed due to .... type of movement.

   a) Compressional   b) Slow

   c) Tensional   d) Sudden

4. .... gas is known as the ozone eater.

   a) Oxygen   b) Carbon

   c) Chlorine   d) Bromine

5. Delta formation in river courses is mainly the result of .... action.

   a) Erosional   b) Transportation

   c) Depositional   d) None of these

6. Winds blowing eastward across the Rockies in North America are called......

   a) Foehn   b) Valley Winds

   c) Chinook   d) Sirocco

7. ....state of India had the highest birth rate, according to the 2011 census.

   a) Madhya Pradesh   b) Bihar

   c) Rajasthan   d) Kerala

8. .... type of farming is done in developed countries.

   a) Subsistence cultivation   b) Shifting Cultivation

   c) Commercial Farming   d) None of these

9. Which software is commonly used for image interpretation in Remote Sensing?

   a) Photoshop   b) AutoCAD

   c) ERDAS Imagine   d) MS Word

10. What is Digital Image Processing?

    a) Coloring images manually

    b) Enhancing images using computer algorithms

    c) Printing photographs

    d) Drawing maps with pencil

11. Agricultural Geography is a sub-discipline of ....geography.

    a) Human   b) Physical

    c) Economic   d) Political

12. ....is considered the father of Agricultural Geography.

    a) Von Thünen b) Humboldt

    c) Sauer d) Davis

13. The Green Revolution was first initiated in..................

    a) United States b) India

    c) China d) Mexico

14. Von Thünen's model emphasizes the concept of ....cost.

    a) Labour b) Transportation

    c) Fertilizer d) Machinery

15. ....is a type of farming based on the natural fertility of land with minimal mechanization.

    a) Shifting Cultivation b) Plantation Farming

    c) Mixed Farming d) Organic Farming

16. Which one of the following is NOT a physical determinant of agriculture?

    a) Climate b) Soil

    c) Topography d) Market Access

17. The major crop of intensive subsistence agriculture is.............

    a) Wheat b) Rice

    c) Maize d) Cotton

18. The concept of "Crop Diversification" is associated with ....agriculture.

    a) Commercial b) Subsistence

    c) Organic d) Modern

19. Horticulture is most closely associated with the production of ....

    a) Cereals b) Vegetables and Fruits

    c) Oilseeds d) Pulses

20. The highest use of fertilizers is found in ....

a) Organic Farming
b) Subsistence Farming
c) Commercial Farming
d) Shifting Cultivation

21. Hunger is spatially concentrated mostly in .... regions.

a) Developed
b) Underdeveloped
c) Coastal
d) Mountainous

22. The term "Eradication of Hunger" focuses primarily on ....improvement.

a) Political
b) Agricultural
c) Nutritional
d) Industrial

23. The Pacific Ocean currents are mainly influenced by ....

a) westerlies
b) trade winds
c) monsoon winds
d) cyclones

24. .... is a major source of marine deposits.

a) solar radiation
b) river sediment
c) wind erosion
d) volcano

25. The world's deepest trench is ....

a) sunda trench
b) mariana trench
c) puerto rico trench
d) tonga trench

26. The branch of Oceanography studying ocean floor structures is called........

a) physical oceanography
b) marine geology
c) chemical oceanography
d) ocean engineering

27. Proportional Circle method is used in Geography for representing..........

a) temperature
b) rainfall
c) quantitative data
d) qualitative data

28. Choropleth maps represent data using different...............

    a) symbols b) colors/shades

    c) lines d) graphs

29. The concept of "Management of Human Resource" emphasizes ....

    a) plant growth b) skill development

    c) deforestation d) soil conservation

30. Sustainable management of forest resources includes

    a) shifting cultivation. b) selective logging

    c) urbanization d) mining

31. .... asset is considered as national wealth.

    a) Dams b) Agricultural land

    c) Vehicles d) Buildings

32. Economic geography is a sub-branch of .... geography.

    a) Social b) Political

    c) Marine d) Human

33. Which type of industry adds value to a product?

    a) Primary b) Secondary

    c) Tertiary d) Quaternary

34. The highest crude oil production is in .... state of India.

    a) Maharashtra b) Assam

    c) Kerala d) Jharkhand

35. Where did General Motors Ltd. first establish its car manufacturing plant in 1928?

    a) Mumbai b) Delhi

    c) Chennai d) Kolkata

36. Which state is famous for manufacturing the "Kinetic Honda" two-wheeler?

a) Madhya Pradesh	b) Punjab

c) Maharashtra	d) Gujarat

37. Gurgaon city in Punjab is famous for which industry?

a) Sugar	b) Automobile

c) Cotton Textiles	d) Iron and Steel

38. What is the longest railway route in the world?

a) Trans-Siberian Railway	b) Canadian Pacific Railway

c) Varanasi-Kanyakumari	d) Cape Cairo Railway

39. Which sector includes services such as medical care, education, and banking?

a) Primary	b) Secondary

c) Tertiary	d) Quaternary

40. Which of the following has a high proportion in urban migration?

a) Female	b) Male

c) Children	d) Aged people

41. Which of the following is the planned city after the independence of India?

a) Chandigarh	b) Mumbai

c) Patna	d) Lucknow

42. Which is the planned town in Kolhapur district of Maharashtra?

a) Shirol	b) Kagal

c) Jaysingpur	d) Gadhinglaj

43. Who proposed the concept of the Garden city?

a) Wegener	b) Harris

c) Howard	d) Barges

44. Which country created the first Garden city?

a) United States
b) Germany
c) England
d) Russia

45. How much the minimum percentage of people in the Non-agricultural occupation is necessary for the conversion of a rural area into a town?

a) 50
b) 75
c) 25
d) 20

46. Which Geographer studied the situation of city, in the ancient time?

a) Strabo
b) Ptolemy
c) Hassert
d) Martin

47. Nalanda and Takshashila cities were known for which function in ancient India?

a) Industrial
b) Education
c) Trade
d) None of these

48. The transition zone between rural agricultural area and urban land use area is called as ....

a) Industrial area
b) Urbanization
c) Residential area
d) Rural-Urban Fringe

49. Which area is known as 'The Heart of the urban place""?

a) Industrial area
b) Residential area
c) Central Business District
d) Educational area

50. How many zones are discussed in the urban place given in the Multiple Nuclei Theory?

a) 2
b) 3
c) 4
d) 9

51. India's first census operation was undertaken in the year ....

a) 1872 b) 1887

c) 1910 d) 1927

52. India has the highest population in .... state.

a) Maharashtra b) Bihar

c) Uttar Pradesh d) Kerala

53. .... year is referred as the year of demographic division in India.

a) 1921 b) 1931

c) 1941 d) 1951

54. The world's population has reached 800 crores on 15th November...............

a) 2020 b) 2022

c) 2021 d) 2023

55. .... introduced "one family one child policy.

a) India b) Japan

c) China d) France

56. The highest population is in ....continent.

a) Asia b) Europe

c) Africa d) South America

57. According to Malthusian theory ....grows in geometric progression.

a) Poverty b) Employment

c) Food supply d) Population

58. Why is Political Geography important?

a) It explains the movement of tectonic plates.

b) It helps understand political boundaries, power distribution, and conflicts.

c) It studies ancient civilizations only.

d) It predicts weather changes.

59. Political Geography helps in analysing ....

a) Soil formation processes

b) Cultural evolution

c) Spatial organization of political activities

d) Ocean current patterns

60. In Political Geography, a "Frontier" is best described as:

a) A well-marked and fixed boundary

b) A zone of separation where no state has complete control

c) A natural resource area

d) A type of political treaty

61. Which of the following is a key characteristic of a frontier?

a) Precisely defined and permanently fixed

b) A broad and shifting area between two regions

c) Always located along rivers

d) Marked only by walls or fences

62. What is the "World Island" according to Mackinder's Heartland Theory?

a) Africa only

b) Europe, Asia, and Africa together

c) South America

d) Australia and Oceania

63. According to Spykman, which regions included in the Rimland?

a) Central Asia

b) Western Europe, the Middle East, South Asia, and East Asia

c) Australia and Antarctica

d) South America and Africa

64. The primary purpose of the Chandoli Dam is:.

a) Irrigation b) Power generation

c) Drinking water supply d) Flood control

65. Which region in Maharashtra benefits the most from the Chandoli Dam?

a) Marathwada b) Vidarbha

c) Konkan d) Western Maharashtra

66. The Kashmir dispute is primarily between which two countries?

a) India and Pakistan b) India and China

c) Pakistan and China d) India and Nepal

67. Which of the following is an example of an international territorial dispute in Africa?

a) The Falkland Islands b) The West Bank

c) The Heglig oil field d) The Caspian Sea

68. Which countries are involved in South China Sea dispute?

a) China, Vietnam, Philippines, Malaysia, Brunei

b) India, Pakistan, China

c) United States, Russia, Canada

d) Brazil, Argentina, Chile

69. The dispute over the Golan Heights is between which two countries?

a) Israel and Syria b) Israel and Lebanon

c) Iraq and Iran d) Saudi Arabia and Yemen

70. Which of the following is NOT a method of scale representation?

a) Verbal b) Numerical

c) Graphical d) Topographic

71. Which scale is most suitable for mapping on paper?

a) Diagonal scale
b) Verbal scale
c) Graphical scale
d) Ratio scale

72. Which type of scale is used for accuracy in mechanical engineering and map work?

a) Simple scale
b) Diagonal scale
c) Time scale
d) Plane scale

73. Which of the following projections preserves area accurately?

a) Mercator's projection
b) Equal area projection
c) Zenithal projection
d) Orthographic projection

74. Which projection touches the globe at a single line of latitude?

a) Conical with one standard parallel projection
b) Cylindrical projection
c) Zenithal projection
d) None of the above

75. Which projection is best for air navigation charts?

a) Mercator's projection
b) Zenithal Gnomonic projection
c) Cylindrical Equal Area projection
d) Conical projection

76. Which of the following is NOT a type of slope?

a) Steep
b) Even
c) Convex
d) Linear

77. A hanging valley is associated with................

a) Wind b) Sea

c) Glacier d) River

78. Which valley is U-shaped?

a) River valley b) Hanging valley

c) Glacial valley d) Gorge

79. A saddle is a.................

a) Low area between two peaks b) Steep slope

c) Circular valley d) Narrow hilltop

80. What does 'black broken line' indicate in a Survey of India map?

a) Railway line b) Footpath

c) Boundary d) Dry stream

81. What does the symbol ' ↗' show on a weather map?

a) Wind direction b) Rainfall

c) Temperature d) Pressure

82. Which of the following shows a depression on a topographic map?

a) Triangular contour b) Contour with hachures

c) Blue triangle d) Closed contour

83. Which sensor records energy emitted from Earth's surface?

a) Passive b) Active

c) Radar d) Microwave

84. Which statistical diagram is best to show population composition?

a) Bar graph b) Pie chart

c) Line graph d) Histogram

85. Chain surveying is best suited for which region?

a) Mountainous region
b) Urban areas
c) Small plain areas
d) Forest region

86. Eratosthenes is known for ....

a) Inventing the compass
b) Calculating the Earth's circumference
c) Mapping trade routes Arebian
d) Discovering America

87. Who contributed significantly to geography during the Muslim golden age?

a) Al-Masudi
b) Newton
c) Strabo
d) Vespucci

88. Renaissance period maps were improved by ....

a) Religious doctrine
b) Technological advancements and exploration
c) Poetry and stories
d) Traditional myths

89. Which explorer travelled extensively and influenced geographical knowledge?

a) Vasco da Gama
b) Christopher Columbus
c) Marco Polo
d) All of the above

90. Which geographer emphasized interrelation between humans and environment in the German school?

a) Mackinder
b) Humboldt
c) Blache
d) Herbertson

91. The term "possibilism" is associated with ....

a) Ritter b) Blache

c) Huntington d) Mackinder

92. The American school of geography is best represented by ....

a) Ritter and Humboldt b) Sauer and Huntington

c) Mackinder and Herbertson d) Blache and Brunhes

93. Mackinder's heartland theory mainly addressed ....

a) Urban hierarchy

b) Spatial diffusion

c) Political power and geography

d) Migration trends

94. The concept of "systematic geography" deals with ....

a) Studying one place at a time

b) Studying one theme across different regions

c) Only historical analysis

d) None of the above

95. The changing concept of space in geography emphasizes ....

a) Only physical distance

b) Social, economic, and relational aspects

c) Only mapping

d) Religious importance of places

96. What does pedology primarily study?

a) Animal b) Rock

c) Soil d) Plant

97. Which factor is related to biotic influence in soil formation?

a) Rainfall b) Organisms

c) Temperature d) Elevation

98. What element does the "K" in NPK stand for?

a) Nitrogen b) Phosphorus

c) Potassium d) Calcium

99. Which of the following is a preventive measure for soil degradation?

a) Overgrazing b) Deforestation

c) Contour ploughing d) Excess irrigation

100. Vermicomposting uses which organism to decompose organic waste?

a) Ants b) Bacteria

c) Earthworms d) Snails

◆◆◆

Pg. Re-Entrance Examination 2025-2026
M.A/M.Sc. Geography (Marathi) Entrance
Subject Code : 58720

1. लोकसंख्या संक्रमनाच्या .... टप्प्यात जन्मदर आणि मृत्युदर दोन्ही कमी असतात.

   a) पूर्व संक्रमण समतोल | b) उत्तर संक्रमण समतोल

   c) प्रारंभिक संक्रमण | d) वरीलपैकी कोणताही नाही

2. गुगल अर्थमध्ये खेळाचे मैदान दर्शवण्यासाठी .... भूमितीय आकृती वापरली जाते.

   a) बिंदू | b) रेषा

   c) बहुभुज | d) वरीलपैकी कोणताही नाही

3. प्रकारच्या हालचालीमुळे सामान्य भ्रंश तयार होतो.

   a) संकुचिय/संपीडन | b) मंद

   c) तानावात्मक | d) आकस्मिक

4. .... वायू ओझोन नष्ट करणारा म्हणून ओळखला जातो.

   a) ऑक्सिजन | b) कार्बन

   c) क्लोरीन | d) ब्रोमिन

5. नदीच्या प्रवाहात त्रिभुज प्रदेश निर्मितीचे कारण .... क्रिया आहे.

   a) क्षरण | b) वहन

   c) संचयन | d) वरीलपैकी कोणताही नाही

6. उत्तर अमेरिकेतील रॉकी पर्वतावरून पूर्वेकडे वाहणाऱ्या वाऱ्यांना .... म्हणतात.

   a) फेहन | b) दरिय वारे

   c) चिनूक | d) सिरोको

7. 2011 च्या जनगणनेनुसार .... राज्यात सर्वाधिक जन्मदर आढळतो.

   a) मध्य प्रदेश | b) बिहार

   c) राजस्थान | d) केरळ

8. विकसित देशांमध्ये .... प्रकारची शेती केली जाते.

a) उदार्निर्वाहक शेती b) स्थलांतर शेती

c) व्यावसायिक शेती d) वरीलपैकी कोणताही नाही

9. रिमोट सेन्सिंगमधील प्रतिमा विश्लेषणासाठी कोणते सॉफ्टवेअर सामान्यतः वापरले जाते?

a) फोटोशॉप b) ऑटोकेंड

c) एरडास इमॅजिन (ERDAS Imagine) d) एम.एस. बर्ड

10. डिजिटल इमेज प्रोसेसिंग म्हणजे काय?

a) हाताने प्रतिमा रंगवणे

b) संगणकाच्या साहाय्याने प्रतिमा सुधारित करणे

c) फोटो छपाई

d) नकाशे रेखाटने

11. कृषी भूगोल हि .... भूगोलाची उपशाखा आहे.

a) मानवी b) प्राकृतिक

c) आर्थिक d) राजकीय

12. ....यांना कृषी भूगोलाचा जनक म्हणून ओळखले जाते.

a) वॉन थ्यूनन b) हंबोल्ट

c) सॉंअर d) डेव्हिस

13. हरित क्रांतीची सुरुवात सर्वप्रथम ....येथे झाली.

a) अमेरिका b) भारत

c) चीन d) मेक्सिको

14. बॉन थ्युननच्या मॉडेलमध्ये .... खर्चाच्या संकल्पनेवर भर दिला आहे.

a) मजुरी b) वाहतूक

c) खत d) यंत्रसामग्री

15 .... शेती ही नैसर्गिक सुपीकतेवर आधारित असून यामध्ये यंत्रसामग्रीचा कमी वापर होतो.

a) स्थलांतरित शेती
b) मळ्याची शेती
c) मित्र शेती
d) सेंद्रिय शेती

16. खालीलपैकी कोणता घटक कृषीचा भौतिक निर्धारक नाही?

a) हवामान
b) माती
c) स्थलरूप
d) बाजारपेठेची उपलब्धता

17. सघन कृषीमध्ये घेतले जाणारे प्रमुख पीक म्हणजे ....

a) गहू
b) भात
c) मका
d) कापूस

18. "पीक विविधीकरण" ही संकल्पना .... शेतीशी संबंधित आहे.

a) व्यापारी
b) आत्मनिर्भर
c) सेंद्रिय
d) आधुनिक

19. फलोत्पादन या शब्दाचा सर्वाधिक संबंध .... उत्पादनाशी आहे.

a) धान्य
b) भाजीपाला व फळे
c) तेलबिया
d) कडधान्य

20. खतांचा सर्वाधिक वापर .... शेतीत केला जातो.

a) सेंद्रिय
b) उदरनिर्वाह
c) व्यापारी
d) स्थलांतरित

21. उपासमार................. प्रदेशांमध्ये सर्वाधिक आडळते.

a) विकसित
b) अविकसित
c) किनारपट्टी
d) डोंगरी

22. "उपासमार निर्मूलन" या संकल्पनेचा मुख्य भर .... सुधारणा यावर आहे.

3) राजकीय
b) कृषी
c) पोषणतत्त्व
d) औद्योगिक

23. प्रशांत महासागरातील प्रवाह मुख्यतः ....मुळे प्रभावित होतो.

a) पश्चिमी वारे b) व्यापारी वारे

c) मान्सून वारे d) चक्रीवादळ

24. ....हे सागरी गाळांचे प्रमुख स्रोत आहेत.

a) सौर उत्सर्जन b) नदीचा गाळ

c) वाऱ्या द्वारे होणारे क्षरण d) ज्वालामुखी

25. जगातील सर्वात खोल सागरी गर्ता .... आहे.

a) सुंदा गर्ता b) मरियाना गर्ता

c) पुएर्तो रिको गर्ता d) टोंगा गर्ता

26. समुद्रतळाच्या रचनेचा अभ्यास करणाऱ्या समुद्रशास्त्र शाखेला .... म्हणतात.

a) भौतिक समुद्रशास्त्र b) सागरी भूविज्ञान

c) रासायनिक समुद्रशास्त्र d) समुद्र अभियांत्रिकी

27. प्रमाणित वर्तुळ पद्धत भूगोलात .... दर्शविण्यासाठी वापरली जाते.

a) तापमान b) पाऊस

c) संख्यात्मक माहिती d) गुणात्मक माहिती

28. छायापद्धतीचे नकाशे .... च्या विविध छटांद्वारे माहिती दर्शवितात.

a) चिन्हे b) रंग छटा

c) रेषां d) आलेख

29. "मानवी संसाधन व्यवस्थापन या संकल्पनेचा भर .... वर असतो.

a) वनस्पती वाढ b) कौशल्य विकास

c) जंगलतोड d) मृदासंवर्धन

30. वन संसाधनांचे शाश्वत व्यवस्थापन यामध्ये .... समाविष्ट आहे.

a) स्थलांतरित शेती b) निवडक वृक्षतोड

c) शहरीकरण d) खाणकाम

31. खालीलपैकी ....साधन राष्ट्रीय संपत्ती म्हणून ओळखली जाते.

a) धरण
b) शेतीयोग्य जमीन
c) वाहन
d) इमारत

32. आर्थिक भूगोल .... भूगोलाची उपशाखा आहे.

a) सामाजिक
b) राजकीय
c) सागरी
d) मानवी

33. कोणता प्रकारचा उद्योग उत्पादनात मूल्यवर्धन करतो?

a) प्राथमिक
b) दुय्यम
c) तृतीयक
d) चतुर्थक

34. भारतात सर्वाधिक कच्च्या तेलाचे उत्पादन .... राज्यात होते.

a) महाराष्ट्र
b) आसाम
c) केरळ
d) झारखंड

35. जनरल मोटर्सने १९२८ साली भारतात आपली कार फैक्टरी कोठे सुरू केली?

a) मुंबई
b) दिल्ली
c) चेन्नई
d) कोलकाता

36. "Kinetic Honda" दुचाकी गाडीच्या उत्पादनासाठी कोणते राज्य प्रसिद्ध आहे.

a) मध्य प्रदेश
b) पंजाब
c) महाराष्ट्र
d) गुजरात

37. पंजाब मधील गुरगाव शहर कोणत्या उद्योगासाठी प्रतिद्ध आहे?

a) साखर उद्योग
b) ऑटोमोबाईल उद्योग
c) सूतगिरणी
d) लोह व पोलाद उद्योग

38. जगातील सर्वात लांब रेल्वे मार्ग कोणता आहे?

a) ट्रान्स सायबेरियन रेल्वे
b) कैनेडियन पॅसिफिक रेल्वे
c) वाराणसी कन्याकुमारी
d) केप कैरो रेल्वे

39. खालीलपैकी कोणत्या क्षेत्रामध्ये वैदकीय सेवा, शैक्षणिक सेवा, व बैंकिंग सेवा यांचा समावेश होतो.

a) प्राथमिक
b) दुय्यम
c) तृतीय
d) वरीलपैकी कोणताही नाही

40. खालीलपैकी कोणत्या गटाचे शहरी स्थलांतरामध्ये प्रमाण अधिक आहे?

a) महिला
b) पुरुष
c) मुले
d) वृद्ध

41. भारताच्या स्वातंत्र्यानंतर नियोजित शहर म्हणून कोणते शहर विकसित झाले?

a) चंदीगड
b) मुंबई
c) पाटणा
d) लखनौ

42. कोल्हापूर जिल्ह्यातील नियोजित शहर कोणते आहे?

a) शिरोळ
b) कागल
c) जयसिंगपूर
d) गडहिंग्लज

43. गार्डन सिटी ही संकल्पना कोणी मांडली?

a) वेगनर
b) हॅरिस
c) हॉवर्ड
d) बार्जेस

44. सर्वप्रथम गार्डन सिटी कोणत्या देशात विकसित करण्यात आली?

a) अमेरिका
b) जर्मनी
c) इंग्लंड
d) रशिया

45. ग्रामीण भागाचे शहरात रूपांतर करण्यासाठी अकृषी व्यवसाय करणा-यांची किमान टक्केवारी किती असावी लागते?

a) ५०
b) ७५
b) २५
d) २०

46. प्राचीन काळात शहरांची स्थिती अभ्यासणारे भूगोलतज्ज कोण होते?

a) स्ट्राबो
b) टॉलेमी
c) हँसेर्ट
d) मार्टिन

47. नालंदा व तक्षशिला ही प्राचीन भारतीय शहरे कोणत्या कार्यासाठी प्रसिद्ध होती?

a) औद्योगिक b) शैक्षणिक

c) व्यापारी d) वरीलपैकी एकही नाही

48. ग्रामीण कृषी क्षेत्र व शहरी वापर क्षेत्र यामधील संक्रमण क्षेत्रास काय म्हणतात?

a) औद्योगिक क्षेत्र b) शहरीकरण

c) निवासी क्षेत्र d) ग्रामीण शहरी सीमारेषा

49. शहरी क्षेत्राचा 'हृदय' कोणता भाग मानला जातो?

a) औद्योगिक क्षेत्र b) निवासी क्षेत्र

c) मध्यवर्ती व्यवसाय विभाग d) शैक्षणिक क्षेत्र

50. बहुकोशीय केंद्र सिद्धांतात एकूण किती विभागांचा उल्लेख आहे?

a) २ b) ३

c) ४ d) ९

51. भारतामध्ये पहिली जनगणना .... साली झाली.

a) १८७२ b) १८८७

c) १९१० d) १९२७

52. भारतामध्ये सर्वाधिक लोकसंख्या .... या राज्यात आहे.

a) महाराष्ट्र b) बिहार

c) उत्तर प्रदेश d) केरळ

53. भारतामध्ये .... हे वर्ष लोकसंख्याशास्त्रीय विभाजनाचे वर्ष मानले जाते.

a) १९२१ b) १९३१

c) १९४१ d) १९५१

54. १५ नोव्हेंबर .... रोजी जगाची लोकसंख्या ८०० कोटींवर पोहोचली.

a) २०२० b) २०२२

c) २०२१ d) २०२३

55. 'एक कुटुंब एक मूल' ही योजना .... देशाने सुरू केली.

a) भारत b) जपान

c) चीन d) फ्रान्स

56. सर्वाधिक लोकसंख्या .... या खंडात आहे.

a) आशिया b) युरोप

c) आफ्रिका d) दक्षिण अमेरिका

57. माल्थसच्या सिद्धांतानुसार .... या घटकाची वाढ भूमितीय श्रेणीत होते.

a) गरीबी b) रोजगार

c) अन्न पुरवठा d) लोकसंख्या

58. राजकीय भूगोल का महत्त्वाचा आहे?

a) तो टेक्टॉनिक प्लेट्सच्या हालचाली स्पष्ट करतो

b) तो राजकीय सीमा, सत्तेचे वितरण आणि संघर्ष समजावतो

c) तो फक्त प्राचीन संस्कृतीचा अभ्यास करतो

d) तो हवामानातील बदल भाकीत करतो

59. राजकीय भूगोलामुळे,......................... चे विश्लेषण करण्यास मदत होते.

a) मृदासंरचना प्रक्रिया

b) सांस्कृतिक उत्क्रांती

c) राजकीय क्रियाकलापांची अभिक्षेत्रीय मांडणी

d) समुद्र प्रवाह प्रारूपे

60. "फ्रंटियर म्हणजे काय?

a) स्पष्टपणे ठरवलेली आणि निश्चित सीमा

b) एक विस्तीर्ण आणि सतत बदलणारा प्रदेश जिथे कोणत्याही राज्याचे संपूर्ण नियंत्रण नाही

c) नदीलगत असलेला भाग

d) भिंतींनी किंवा कुंपणांनी मर्यादित केलेला भाग

61. फ्रंटियरची वैशिष्ट्ये कोणती आहेत?

a) अचूक व्याख्या व कायमस्वरूपी निश्चित

b) विस्तीर्ण आणि बदलत्या दोन प्रदेशातील सीमारेषा

c) नेहमी नद्यांलगत बसलेला

d) फक्त भिंती किंवा कुंपणांनी दर्शवलेला

62. मॅकिंडरच्या हृदयस्थल सिद्धांतानुसार "वर्ल्ड आयलंड" म्हणजे काय?

a) फक्त आफ्रिका

b) युरोप, आशिया आणि आफ्रिका एकत्रित

c) दक्षिण अमेरिका

d) ऑस्ट्रेलिया आणि ओशिनिया

63. स्पायकमननुसार रिमलेंडमध्ये कोणते भाग समाविष्ठ होतात?

a) मध्य आशिया

b) पश्चिम युरोप, मध्य पूर्व, दक्षिण आशिया आणि पूर्व आशिया

c) ऑस्ट्रेलिया आणि अंटार्टिका

d) दक्षिण अमेरिका आणि आफ्रिका

64. चांदोली धरणाचा मुख्य उद्देश .... आहे.

a) सिंचन

b) विद्युत निर्मिती

c) पिण्याचे पाणी

d) पूर नियंत्रण

65. महाराष्ट्रातील कोणता भाग चांदोली धरणामुळे सर्वाधिक लाभ घेतो?

a) मराठवाडा

b) विदर्भ

c) कोकण

d) पश्चिम महाराष्ट्र

66. काश्मीर विवाद प्रामुख्याने कोणत्या दोन देशांदरम्यान आहे?

a) भारत आणि पाकिस्तान

b) भारत आणि चीन

c) पाकिस्तान आणि चीन

d) भारत आणि नेपाळ

67. आफ्रिकेतील आंतरराष्ट्रीय सीमावादाचे उदाहरण कोणते?

a) फॉकलंड बेटे

b) बेस्ट बैंक

c) हेग्लिग तेल क्षेत्र

d) कॅस्पियन समुद्र

68. दक्षिण चीन समुद्र वादात कोणते देश सहभागी आहेत?

a) चीन, व्हिएतनाम, फिलिपाइन्स, मलेशिया, ब्रुनेई

b) भारत, पाकिस्तान, चीन

c) अमेरिका, रशिया, कॅनडा

d) ब्राझील, अर्जेंटिना, चिली

69. गोलान हाइट्स विवाद कोणत्या दोन देशांदरम्यान आहे?

a) इस्रायल आणि सिरिया

b) इस्रायल आणि लेबनॉन

c) इराक आणि इराण

d) सौदी अरेबिया आणि येमेन

70. खालीलपैकी कोणती प्रमाण दर्शविण्याची पद्धत नाही?

a) मौखिक

b) संख्यात्मक

c) आलेखी

d) भूआकृती

71. कागदावर नकाशा काढण्यासाठी कोणते प्रमाण उपयुक्त आहे?

a) तिरकस/कर्ण प्रमाण

b) मौखिक प्रमाण

c) आलेखी प्रमाण

d) गुणोत्तर प्रमाण

72. यंत्र अभियांत्रिकी व नकाशा कामातील अचूकतेसाठी कोणते प्रमाण वापरले आते?

a) साधे प्रमाण

b) तिरकस/कर्ण प्रमाण

c) वेळ प्रमाण

d) सरळ प्रमाण

73. खालीलपैकी कोणते प्रक्षेपण क्षेत्र अचूकपणे दर्शविते?

a) मर्केटर प्रक्षेपण

b) सम क्षेत्र प्रक्षेपण

c) खमध्य प्रक्षेपण

d) ऑर्थोग्राफिक प्रक्षेपण

74. कोणते प्रक्षेपण पृथ्वीला एकाच अक्षवृत्तावर स्पर्श करते?

a) एक प्रमाण अक्षवृत्तासह शंकू प्रक्षेपण

b) दंडगोल प्रक्षेपण

c) खमध्य प्रक्षेपण

d) वरीलपैकी कोणतेही नाही

75. हवाई दिशासूचक नकाशांसाठी कोणते प्रक्षेपण योग्य आहे?

a) मर्केटरचे प्रक्षेपण
b) खमध्यगोमुखी प्रक्षेपण
c) दंडगोल समक्षेत्रफळ प्रक्षेपण
d) शंकू प्रक्षेपण

76. खालीलपैकी कोणती उताराचा प्रकार नाही?

a) तीव्र
b) सम
c) बहिर्वक्र
d) रेखीय

77. हॅंगिंग व्हॅली कोणाशी संबंधित आहे?

a) वारा
b) समुद्र
c) हिमनदी
d) नदी

78. कोणती दरी U आकाराची असते?

a) नदी दरी
b) हैंगिंग व्हॅली
c) हिमनदी दरी
d) अरुंद दरी

79. सैंडल म्हणजे ....

a) दोन शिखरांमधील सखल भाग
b) तीव्र उतार
c) वर्तुळाकार दरी
d) अरुंद टेकडी माथा

80. भारत सरकारच्या सर्वेक्षण नकाशात काळ्या तुटलेल्या रेषा काय दर्शवतात?

a) रेल्वे मार्ग
b) पायवाट
c) सीमारेषा
d) कोरडा प्रवाह

81. हवामान नकाशावरील ' ↗' हे चिन्ह काय दर्शवते?

a) वाऱ्याची दिशा　　b) पाऊस

c) तापमान　　d) हवेचा दाब

82. भूस्थलदर्शक नकाशावर खोलगट भूभाग दर्शविण्यासाठी कशाचा वापर होतो?

a) त्रिकोणी समोरेपा　　b) हॅचुर्स सहित समोच्चरेषा

c) निळा त्रिकोण　　d) बंद समोचरेषा

83. पृथ्वीच्या पृष्ठभागावरून उत्सर्जित उर्जेची नोंद कोणता सेन्सर करतो?

a) पॅसिव्ह　　b) ॲक्टिव्ह

c) रडार　　d) मायक्रोवेव्ह

84. लोकसंख्येची रचना दाखवण्यासाठी कोणता सांख्यिकी आलेख योग्य आहे?

a) स्तंभ आलेख　　b) विभाजित वर्तुळ

c) रेषा आलेख　　d) हिस्टोग्राम

85. चेन सर्व्हे कोणत्या भागासाठी सर्वात योग्य आहे?

a) डोंगराळ प्रदेश　　b) शहरी भाग

८) लहान सपाट भाग　　d) जंगल क्षेत्र

86. एरैटोस्थेन्स................ साठी ओळखला जातो.

a) कंपासचा शोध लावणारा　　b) पृथ्वीच्या परिघाची मोजणी करणारा

c) व्यापार मार्गाचे नकाशांकन करणारा　　d) अमेरिकेचा शोध लावणारा

87. अरबी सुवर्णयुगात भूगोल क्षेत्रात मोठे योगदान कोणी दिले?

a) अल मसूदी　　b) न्यूटन

c) स्ट्राबो　　d) वेस्पुची

88. पुनरुत्थान (Renaissance) काळातील नकाशांमध्ये सुधारणा कशामुळे झाली?

a) धार्मिक सिद्धांतांमुळे　　b) तांत्रिक प्रगती व अन्वेषणामुळे

c) कविता व कथांमुळे　　d) पारंपरिक मिथकांमुळे

89. कोणत्या प्रवास्याने बऱ्याच ठिकाणी प्रवास करून भूगोलातील ज्ञानावर प्रभाव टाकला?

a) वास्को द गामा | b) ख्रिस्तोफर कोलंबस
c) मार्को पोलो | d) वरील सर्व

90. जर्मन भूगोल विचारसरणीमध्ये कोणत्या भूगोलतज्ज्ञाने मानवी व पर्यावरणीय संबंधांवर भर दिला?

a) मॅकिन्डर | b) हंबोल्ट
c) ब्लाश | d) हर्बर्टसन

91. "संभाव्यवाद (Possibilism) ही संज्ञा .... संबंधित आहे.

a) रिटर | b) ब्लाश
c) हंटिंग्टन | d) मॅकिन्डर

92. अमेरिकन भूगोल विचारसरणीचे मुख्य प्रतिनिधी.................... होते.

a) रिटर आणि हंबोल्ट | b) सॉअर आणि हंटिंग्टन
c) मॅकिन्डर आणि हर्बर्टसन | d) ब्लाशे आणि जुन्हेस

93. मॅकिन्डर यांचा हृदयस्थल सिद्धांत मुख्यतः .... संबंधित आहे.

a) नागरी श्रेणी (Urban hierarchy)
b) अभिक्षेत्रीय प्रसार (Spatial diffusion)
c) राजकीय शक्ती व भूगोल
d) स्थलांतराच्या प्रवृत्ती

94. "पद्धतशीर भूगोल' या संकल्पनेचा अर्थ काय?

a) एका वेळी एकाच ठिकाणाचा अभ्यास
b) एकाच विषयाचा विविध प्रदेशांत अभ्यास
c) फक्त ऐतिहासिक विश्लेषण
d) वरीलपैकी काहीही नाही

95. भूगोलातील "क्षेत्र" या संकल्पनेतील बदल नेमका .... भर देतो.

a) फक्त भौतिक अंतरावर | b) सामाजिक, आर्थिक आणि सापेक्ष पैलूंवर
c) फक्त नकाशांकनावर | d) स्थळांची धार्मिक महत्त्वावर

96. पेडोलॉजी (Pedology) मुख्यतः कशाचा अभ्यास करते?

a) प्राणी	b) खडक

c) माती	d) वनस्पती

97. माती निर्मितीत जैबिक घटक कोणता आहे?

a) पर्जन्यमान	b) जैविक

c) तापमान	d) उंची

98. NPK या संक्षेपातील "K" कोणत्या घटकासाठी आहे?

a) नायट्रोजन	b) फॉस्फरस

c) पोटॅशियम	d) कॅल्शियम

99. मातीच्या हासाला प्रतिबंध करणारा उपाय कोणता?

a) अतीचारण (Overgrazing)

b) जंगलतोड

c) उतारला काटकोनात नागरणी (Contour ploughing)

d) अति सिंचन

100. वर्मी कंपोस्टिंग प्रक्रियेत कोणते सजीव सेंद्रिय कचरा विघटित करतात?

a) मुंग्या	b) जिवाणू

c) गांडूळे	a) गोगलगाय

◆◆◆

-- ROUGH WORK --